

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 25 ct
Egy szám — 1-50 ct

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 178. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tisri 17 — 1923 szeptember 28 Péntek

Döntött a minisztertanács a felekezeti iskolák sorsáról

A zsidó iskolák tanítási nyelvéről nem intézkedik az új rendelet. Autorizáció a felekezeti iskolák számára. Magántanulók csak állami iskolába iratkozhatnak

(Kolozsvár, szept. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A minisztertanács meghozta a döntését a felekezeti iskolák sorsáról. Két rendelet jelent meg Anghelescu miniszter aláírásával, amelyek közül az első a felekezeti elemi, második pedig a középiskolák sorsáról rendelkezik. A két rendelet történetéhez tudnunk kell azt, hogy ezek a magyar egyházak fejei által folytatott tárgyalások eredményei. Mivel azonban e rendeletek mindenütt kifejezetten felekezeti iskolákról szólnak, kétségtelen, hogy az összes felekezetekre vonatkoznak, tehát a zsidó iskolákra is. A zsidó iskolákra azonban semmiféle külön vonatkozás nincsen és a rendeletek

nem intézkednek külön a zsidó iskolák tanítási nyelvéről.

Következésképpen a zsidó iskolák nyelve olyan lehet, amilyent az iskolafentartó hitközségek a maguk népkisebbségi nyelvének ismernek el. Vonatkozik azonban a zsidó iskolákra is a rendelkezésnek az a mondata, amely szerint a hivatalosan előírt román tantárgyakon kívül (román nyelv, történelem, földrajz és alkotmány) valamennyi többi tantárgyat az illető népkisebbségi nyelvén lehet előadni. Minden kétséget kizár tehát az, hogy a zsidóságnak, mint önálló kisebbségnek, feltétlen joga van héber, illetve jiddis nyelvű iskolákat fenntartani.

Altalában véve megállapíthatjuk, hogy a rendelet körültekintő és ténylegesen a régi magyar iskolarendelethez épült fel.

Az elemi iskolákat

illetőleg azok tanrendjébe fel kell venni az állami iskolák tantervébe foglalt tárgyakat. Az elemi iskolákba nem hét, hanem betöltött hatodik életévtől vehetők fel a tanulók. Az abszolváló vizsgák a hatodik osztály után csak azokból a tantárgyakból tehetők le román nyelven, amelyeket románul tanítottak. Az iskolák nyelvére vonatkozólag a következő rendelkezés áll fenn:

„Mint hogy a felekezeti elemi iskolák egy bizonyos vallású és egy bizonyos nyelvű rétegének szükségletét szolgálják, az iskolák nem vehetnek fel más vallású és nyelvű tanulókat. Kivételnek csak abban a helységben van helye, ahol nincs állami iskola. Ez a rendelkezés alkalmazandó az 1923—24. iskolai évből az első és második osztályra nézve. Azok a tanulók, akik a múlt évben valamelyik felekezeti iskola más osztályába jártak,

ugyanazon iskolában folytathatják tanulmányukat,

ha az illető városban nincs saját felekezetüknek iskolája.”

Ez a pont nem világos, mert összekeveri a vallást a nyelvvel. A rendelkezésnek tetszés szerinti értelmezést lehet adni s így feltétlenül bővebb megvilágosításra szorul. A rendelet különleges rendelkezései mindenekelőtt megállapítják, hogy az összes népkisebbségi tanulóknak a zsidó felekezeti iskolákban az első és második osztályban napi egy órában románul adandó elő a román nyelv, a harmadik és negyedik osztályban napi két órában a román nyelv, román földrajz és a történelem.

A felekezeti iskolák csak minisztériumi autorizációval működhetnek és csak azok a felekezeti iskolák működhetnek, melyek az alábbi három kategória egyikébe tartoznak:

1. Már az egyesülés előtt is működött.
2. Eleget tett a Consiliul Dirigent alatt előírt törvényes működési formáknak, vagy

3. közoktatásügyi minisztérium autorizációjával rendelkeznek.

A felekezeti elemi iskolák tanulói 1924 augusztus és szeptember havában román nyelvből, történelemből, földrajzból és alkotmányból román nyelvű vizsgát kell letenniük.

Uj rendelet intézkedik

a középiskolákról

és pedig itt is a „felekezeti iskolák“ fogalmát használja, tehát feltétlenül vonatkozik a zsidó iskolákra is. A pedagógiai előírásokon kívül (analitikai, program stb.) a rendelet különleges intézkedéssel kimondja, hogy az összes kisebbségi tanulóknak a középiskolákban bármely kategóriában a román nyelvet, román történelmet, földrajzot és alkotmányt román nyelven kell tanítani. A többi tárgyat a többi órákban a népkisebbségi nyelven lehet előadni. Ezek szerint kétségtelen az, hogy

a zsidó iskolák a zsidó népkisebbség hivatalos nyelvétől elfogadott héber, vagy jiddis nyelven taníthatnak.

Ugyancsak ez a rendelet is kimondja, hogy a felekezeti középiskolák nem vehetnek fel más vallású és nyelvű növendékeket. A középiskolák csak minisztériumi autorizációval működhetnek, viszont nincs joguk azoknak az iskoláknak működni, amelyek az egyesítés előtt

Az egyetemi tanárok kongresszusa egyhangulag elvetette a numerusz klauzusz tervét

Teljesen kiküszöbölik a politikát az egyetemről. Megválasztották az egyetemi tanárok egyesületének tisztikarát

(Bukarest, szeptember 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország lakosainak intellektuális rétege szívesen érdeklődött az egyetemi tanárok jászi kongresszusának eredményeit. A kongresszusra az ország szellemi ütéréinek, az egyetemeknek reprezentánsai gyűltek össze, hogy szavakkal és határozatokkal megszabják az ország kulturális haladásának útját és irányát.

A kongresszus igazgatói keretek között ült össze. A jászi diákok egyik szélsőséges csoportja kísérletet tett a kongresszus rendjének megzavarására, a zavargó diákoknak sikerült is ideig-óráig botrányt támasztani a kongresszus termében, majd utcai tüntetéssel akarták néhányan befolyásolni a kongresszus határozatait. A konkolyhíntők komolytalan kísérletei azonban hajótörést szenvedtek az egyetemi tanári kar céltudatos kulturális mentalitásán. A napirend egyik pontjaként a numerusz klauzusz kérdése szerepelt és Románia egyetemi tanárai

egyhangu megvetéssel utasították vissza a numerusz klauzusz tervét.

A numerusz klauzusz kérdéséhez a megjelent egyetemi tanárok mindegyike hozzászólt. A határozathozatal előtt D. W. Dimitriu kolozsvári professzor emelkedett szólásra, aki ragyogó szónoki tehetséggel éles, vádbeszédet tartott a numerusz klauzusz ellen. Dimitriu beszédében leszögezte, hogy az egyetemi tanárok nem ismerhetik sohasem el a numerusz klauzusz és kulturális tanár nem vállalhat katedrát olyan egyetemen, amelyen a tanulás szabadságának jogát jogfosztó intézkedéssel korlátozzák.

Dimitriu professzornak igazságérzéstől átfutott szavai nagy hatást tettek a jelenlévő tanárookra. A szavazás során egyhangulag elfogadott határozati javaslat felszólítja a diákságot,

térjen vissza az egyetemre és folytassa

Mai számunk 10 oldal

nem működtek, vagy azután nem tettek eleget a Consiliul Dirigent működési tervzetetének, illetve nem bírnak a közoktatásügyi minisztérium engedélyével.

Ezek szerint a Tarbut, mely mindenben eleget tett, nemcsak a Consiliul Dirigent, de az Averescu-kormány közoktatásügyi hatóságai előírásainak, minden körülmények között

mint nyilvános jogú iskola működhet.

A rendelkezések kimondják, hogy a tanároknak a román nyelv ismerete feltétlenül kötelező és román nyelv, irodalom, román földrajz és jog tanárai csak azok lehetnek, akik e tantárgyakból ugyancsak a jövő év szeptemberig vizsgát tesznek. A többi tanárok csak román nyelvből és irodalomból tartoznak vizsgát tenni. A tanulók egyensúlyát tartoznak viselni és karjukon rendszámot. Így tehát egyenruha viselése nem kötelező.

Magántanulók csak állami iskolákban iratkozhatnak be.

Ezek azok a rendelkezések, melyek nem az iskola belső életére vonatkoznak, hanem magát a közönséget közelről érdekli. Mint ahogyan jeleztük, ezek a rendelkezések kifejezetten „felekezeti iskolákra“ vonatkoznak. Így tehát a minisztérium rendelkezéseit a zsidó iskolákkal szemben is érvényesíti, mert nem képzelhető el, hogy a zsidóságot, tekintsek azt akár csak felekezeti kisebbségnek is, külön rendelkezésekkel vonják ki a rendelet érvénye alól. Ezzel a legélesebben szembe kerülne Anghelescu miniszter nemcsak a párisi egyezményvel, de saját felfogásával is. Mindenesetre a rendelet egyes pontjaiban annyira zavart, hogy feltétlenül bővebb megvilágításra szorul, különösen ami az iskolák nyelvét illeti.

tanulmányait az egyetemi szabályrendeleteknek keretei között.

Ugyanakkor az egyetemi tanári kar kötelezi magát, hogy mindent megkísérel az egyetem összes anyagi szükségleteinek kielégítésére. Végül a politikát, amely kerékkötője a haladásnak, teljesen kiküszöbölik az egyetemi életből.

A kongresszus második napján Simionescu professzor, a jászi egyetem rektora, az egyetem morális presztizsének megvédése érdekében szólalt fel. Beszédében követelte, hogy a plágiummal és visszaélésekkel vádolt egyetemi tanárok ügyében

becsületbírárságot küldjenek ki,

amely tegye vizsgálat tárgyává a vádakat. Simionescu rektor beszédét kitérő tapssal fogadták.

A beszéd után a tisztikar megválasztására került a sor, amelynek során az egyetemi tanárok országos egyesületének elnökéül Petre Misir, pénztárosul N. Teodorescu, főtitkárául pedig Stasescu egyetemi tanárokat választották meg.

Olaszországnak megítéli a görög kártérítést

Páris, szeptember 27. A nagykövetek tanácsa tegnap tárgyalta a jáninai vizsgálóbizottság jelentését az olasz misszió meggyilkolásáról és megállapította, hogy Görögország mulasztást követett el, mert nem gondoskodott a területén működő katonai misszió megfelelő védelméről. A „Petit Parisienne“ szerint Olaszország megkapja a kért ötvenmillió líra kártérítést. Korfu kiürítése ma befejeződik.

Helyreállt a jóviszony Csehszlovákia és Magyarország között

Prága, szeptember 27. Benes és Bethlen tárgyalásai befejeződtek. Hír szerint minden kérdésben megegyezés jött létre és a két állam között a jó szomszédi viszony helyreállt.

ora x

nagy

kerárugyár

19. szám
igény: Juvaere, Cluj
kereskedés
any, ezüst és
atínabováltás
ete, gyári lerakata
tónak!

J.
árugyára

ad 77.

4.

R T

öt
tövet
át
t

si forrás!

UL

YAR

Avram Iancu
3

on vesz!

tárgyakat
nak

acámul Cluj

ea-Mare

licy 15. szám

Lehet-e kétféle zsidó egyház?

Az egyházi törvény új tervezete és a zsidóság. Adót szedhetnek az egyházak. A segélyek szabályozása

(Kolozsvár, szeptember 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Banu miniszter elkészítette az új egyházi törvény tervezetét, amely a zsidóságot érdekes probléma elé állítja. Az új tervezet a vallások elismerését a következő kikötésektől teszi ugyanis függővé:

a) Legalább kétszáz ezer hívő él a román állam területén.

b) Egységes szervezettel rendelkezik organikus alapszabályok szerint, amely felsorolja a vallás erkölcsi törvényeit, a vezetésnek és igazgatásnak rendszereit. Ez a szervezeti szabályzat királyi dekrétummal való elismerés által léphet életbe és pedig a vallásügyi minisztérium által utólagos változtatások is csak királyi dekrétum útján történhetnek.

Ez a tervezet tehát

a zsidó vallás elismerését egy organikus alapszabályokkal bíró egységes szervezet lététől teszi függővé.

Ez azt jelenti tehát, hogy a vallási frakciókba szakadt zsidóságnak egységes szervezetet kell képeznie organikus alapszabályokkal, vagyis

az ortodox és neológ hitközségek az államhatalommal szemben közös szövetet kell kialakítsanak.

Amennyiben ez nem következne be s a tervezetet valóban úgy kell értelmezni amiképen szól, úgy bekövetkezhet az a lehetetlen helyzet, hogy

a zsidóságnak frakciói önállóan kéri a maguk elismerését és így többfajta hivatalosan elismert zsidó vallásfelekezete lennie Romániának,

vagy pedig egyes vallási frakciók nem rendelkezvén megfelelő kétszáz ezer lélekszámmal, egyáltalán el sem ismertetnek s így nem tartoznak majd a bevett vallásfelekezetek közé. Az új egyházi törvény tervezete tehát nagy problémák elé állítja az ortodox és neológ zsidóságot, amelyek már most kívánatosnak tekinthetők.

e szervezettel szemben egységes álláspont alakuljon ki,

nehogy egyik frakciót a másik ellen játszassák ki és végül is az áldatlan szakadás ténylegesen arra vezessen, hogy Romániában többféle zsidó vallás legyen, ami vallási szempontból lehetetlen-ég.

Az új törvénytervezet kizárólag a kisebbségi vallásfelekezetekre vonatkozik, amennyiben az ortodox egyházzal külön törvény készül.

A tervezet az államnak főfelügyeleti és ellenőrzési jogot ad. Az elismert egyházak morális és jogi személyek, belső ügyeiket és adminisztrációikat, vagyonaikat és alapjaikat saját szervezeti szabályaik szerint rendezik be. Kulturális és jótékony intézményeket tarthatnak fenn.

Az állam kiegészítheti a fizetéseket és pótolhatja a szükséges összegeket, azonban az összes egyházaknak engedélyezett segély nagysága aránylagosan nem lehet nagyobb, mint amekkora az illető egyház romániai hívőinek száma az ország összlakosságához viszonyítva. A segélyt csak is egy speciális szükségletre lehet engedélyezni. Minden olyan egyházi adminisztráció, mely segélyt kap az államtól, köteles költségeinek és jövedelmeinek költségvetését a kultuszminisztériumnak megmutatni.

Államsegélyt csak azok kaphatnak, akik a minisztérium által elismert szakiskoláiban nyerték képesítésüket.

Ez igen súlyos feltétel a zsidóságra nézve, mert például bekövetkezhet az, hogy a minisztérium sem a budapesti rabbiképzőt, sem pedig a pozsonyi jesivát nem ismeri el és így igen sok rabbi eszik a kongruától. Ezzel szemben bármelyik egyház állíthat fel teológiai intézetet, amelyben csupán a történelem, a román nyelv és irodalom tanrendjét állapítja meg a minisztérium. Ezen teológiai intézetek ugyan csak államsegélyt kaphatnak.

Uj szabályozást nyert az egyik egyháztól a másik egyházba való átlépés, amennyiben ez közvetlenül az anyakönyvvezetőnél jelentendő be, aki a szükséges helyesbitést elvégzi és közli az elhagyott egyház illetékes lelkészével. Bizonytalan az egyházi házasság kötelező volta, amennyiben a tervezet kétféleképpen is magyarázható és pedig úgy, hogy „a polgári

való öröklődése után, hogy a játékokban valami kellemeset találjon; végre is sirni kezdett. Ilyenkor aztán a nagybácsi jól megfogta a két fülét, mérgesen meresztette rá a szemét, amíg csak el nem csöndesedett és azt mondta:

— Majd megtanítalak én téged, gyávának lenni, te kölyök!

— Nem engedem nyilvános iskolába járni a fiamat. Ne legyen „risesz“-nek¹⁾ kitéve, gyülölködésnek odavetve a többi gyerek részéről és ne tanulja el az ő lelketlenségüket. Ha majd megjön az ideje, én magam fogom őt tanítani mindarra, amit egy zsidónak tudnia kell. És akkor aztán Kopenhágába küldöm.

Senki sem fogadta nagyobb örömmel ezt az elhatározást, mint a gyerek nagybátyja, mert ilyen módon aztán igazán kedve szerint foglalkozhatott a fiúcskával. Sokszor csak úgy átszaladt a sógorához, elvette a gyereket az anyjától és magával vitte a házába. Akkor aztán visszavonult egy félreeső szobába és úgy bezárkózott kis öccsével, mintha valami boszorkányosságon tőrné a fejét. És valóban, ha valaki megleste volna ilyenkor Bamberger Izsákot és fölöttébb furcsa viselkedését látta volna, csak megerősödött volna a boszorkányosságról való hitében. Először csak végigugrándozta a szobát, karján a gyerekkel, siketve dudálta a fülét, trombitált, dobolt, nyertett mint egy kiérmesült csatoló, böngött, mint egy tehén, ugatott, mint egy láncos komondor. Ha aztán a gyerek ilyenkor hangosan felkacagott és örömeiben összevissza karmolázta Izsák ur arcát, négykézláb hasra vágódott, nyakába kapta a fiút és hóhópla-hopp nyargalászott vele föl és alá, de olyan vadul, hogy Jákob gyerek, minden hiába

— No-no! Ne sirj már Jákob, no hallgass — mondotta ilyenkor Izsák ur megrémülve, hogy a gyerek haza akar menni —, no ne sirjál, inkább mesélek neked szép meséket. És otthon nem fogod megmondani, hogy sirtál. Jó lesz?

— Jó lesz — zokogott reá a gyerek.

— No hát kis pajtás, derék legény vagy! — kiáltott vidáman a nagybácsi, — hát most aztán figyelj!

— Izsák, Izsák, te nagyon is magadnak neveled a gyereket. Végre is azt se fogja tudni, hogy kettőnk közül ki az apja!

esküvőt az egyházi áldás kell megelőzze“, vagy pedig más értelmezésben éppen fordítva. A gyermekek vallására vonatkozóan új rendelkezés az, hogy ha szülei különböző vallásúak és megegyezés közöttük nem jött létre, úgy a gyermek vallását az apa határozza meg. Ha csak az egyik szülő él, úgy ez határoz. Mindkét szülő halála után a gyermekek vallása nagykorúságukig nem cserélhető fel.

Az új egyházi törvény ismertetésére és kommentálására különben még visszatérünk.

195 zsidó mandátum Szlovenszkóban és Ruszinszkóban

(Kolozsvár, szeptember 27. Az Uj Kelet munkatársától.) Részletesen beszámoltunk már a szlovenszkói és ruszinszkói községi választások jelentőségéről. A zsidóság egységes pártban vett részt a választásokon, amelyek ötvenhárom városban és községben folytak le. A választásokon ezerhatszázhatvan kilenc mandátum sorsa dőlt el. A legtöbb mandátumot (ötszázharminc = 30 százalék) a szövetkezett ellenzéki pártok kapták, utánuk a kommunisták és a szlovák néppárt következtek. Sorrendben a negyedik helyen állnak a zsidó pártok százkilencvenöt mandátummal, tehát 8,3 százalékkal. Tekintettel arra, hogy az ellenzéki pártok hetvenegy százalékkal szerepelnek, igen nagyfontosságú, hogy milyen szerepet játszanak majd a zsidó pártok.

Fontos a zsidóknak állásfoglalása azért is, mert az egyes helyeken a zsidók csatlakozásától függ a koalíciós pártok többsége, illetve az ellenzék megerősödése. A zsidó vezetők nyilatkozataiból, írásaiból eddig biztosan megállapítani nem lehet. Álláspontjuk semleges. S ha ez a semleges álláspontjuk változatlanul megmarad, akkor buzaszemként a kormány és az ellenzék, a csehszlovák és az öslakosság malomkövei között megőröltetnek.

A „Slovensky Dennik“ című félhivatalos szintén fontosnak tartja a zsidók váratlan előnyomulását és abban a reményben ringatja magát, hogy a zsidók régi tradíciókhoz híven a kormányt fogják támogatni. A „Slovensky Dennik“ eddig egyik egyáltalán nem adta a jelét a zsidók iránt érzett szimpátiájának, most ellenben szírihangokat hallat és leplezetlen kárörömmel örvend éppen annak, hogy a zsidó vezérférfiak sehohsem kötötték le magukat más pártoknak.

Az ellenzéki sajtó reméli, hogy a zsidóság mint öslakosság kifejezetten a szlovenszkói és ruszinszkói érdekekért fog harcolni a prágai irányzattal szemben.

— Hát ami azt illeti, én is tudok olyan jól apja lenni neki, mint te! — vágott vissza Izsák ur. — Külömben is a fiu művelődik nálam. Nézd csak, már is milyen értelmes arcot tud vágni, — ez már az én hatásom.

— Gondolod, hogy csakugyan a te hatásod? — kérdezte iréltasan Jetti asszony.

— Hát ha csak nem az utcán lopta — kacagott a nagybácsi, — akkor ki más fenétől szerezte volna ezt az okos arcot, mint tőlem? Külömben is már könyv nélkül tudja a „krismet“,¹⁾ hát ki tanította meg rá? Most már a „bensolásra“²⁾ fogom megintani.

— Hátszen jó, jó Izsák sógor — mondotta az apa. — Hat éves koráig még csak magadnak tarthatod! De hat éves korától kezdve már az apai kötelességem lesz, hogy megtanítsam mindenre, amit egy zsidónak tudnia kell.

— En úgy hi-zem, hogy nagyon is sokra tanítjátok őt — szölt közbe aggódalmasan az anya, — tulságosan okos dolgokról beszéltek a gyerekeknek. Sokkal jobb volna, ha a gyerek a maga módja szerint beszélgethetne és fecsegne a többi gyerekkel és kergetőzhetne velük a mezőkön.

— És a kis fiu úgy nézett az anyjára, mint aki megértette a bajt és felfedezte annak a betegségnek igazi orvosságát, mely arccsokját olyan halványra festette.

A nagybácsi közbevágott:

— Holnap reggel magammal viszem a gyereket. Holnap kis sétautat teszünk meg gyalog az országuton.

¹⁾ „Krsime“ elrontott és közkeletű kiejtése a „Keriet Semá“-nak. A „Keriet Sema“ viszont a „sema“ kezdetű ima elmondása.

²⁾ „Bencsolás“ az étkezés utáni köszönő „Bencsen“ jiddis szó, mely a latin „beneficere“ „hálát adni“ kifejezésből származik.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Ááron Goldschmidt

Második fejezet

Mikor a gyermek megnőtt, apja még egy áldásban részesítette:

— Nem engedem nyilvános iskolába járni a fiamat. Ne legyen „risesz“-nek¹⁾ kitéve, gyülölködésnek odavetve a többi gyerek részéről és ne tanulja el az ő lelketlenségüket. Ha majd megjön az ideje, én magam fogom őt tanítani mindarra, amit egy zsidónak tudnia kell. És akkor aztán Kopenhágába küldöm.

Senki sem fogadta nagyobb örömmel ezt az elhatározást, mint a gyerek nagybátyja, mert ilyen módon aztán igazán kedve szerint foglalkozhatott a fiúcskával. Sokszor csak úgy átszaladt a sógorához, elvette a gyereket az anyjától és magával vitte a házába. Akkor aztán visszavonult egy félreeső szobába és úgy bezárkózott kis öccsével, mintha valami boszorkányosságon tőrné a fejét. És valóban, ha valaki megleste volna ilyenkor Bamberger Izsákot és fölöttébb furcsa viselkedését látta volna, csak megerősödött volna a boszorkányosságról való hitében. Először csak végigugrándozta a szobát, karján a gyerekkel, siketve dudálta a fülét, trombitált, dobolt, nyertett mint egy kiérmesült csatoló, böngött, mint egy tehén, ugatott, mint egy láncos komondor. Ha aztán a gyerek ilyenkor hangosan felkacagott és örömeiben összevissza karmolázta Izsák ur arcát, négykézláb hasra vágódott, nyakába kapta a fiút és hóhópla-hopp nyargalászott vele föl és alá, de olyan vadul, hogy Jákob gyerek, minden hiába

¹⁾ „Risesz“ tulajdonképpen „risót“, szó szerint annyit jelent, hogy gonoszság. A nép az antiszemitizmus jelzésére használja.

A brailai

Rendőri segédle a határt. Balanes

(Nagyvárad sítójától.) Néhány tóságok, amint a megirta Brailában tek fel. Az utlev gozott és haloms veleket. A bevez derült, hogy a hamis utlevél va

Pofatir bu ezért Halmiba u jelentkező utasol gurancafőnök né tőzkodása után h hogy egy kívánc egy száz kíváncd mis utlevéllel. A lven uton-módon tány is értesült, és megfelelő sápbirtokukban lévő tevő külföldi va

Pofatir szig izelmeire, a megte tette és szigorú v során kiderült, ho összekötötést tart talan határtátlépő segitette. A vizsgál több halmii rendő mába. A közeli na

Megkezdte Nemzeti

Zsidó szabadiskola Zsidó

(Kolozsvár, sze Annak a nagysza temesvári konferé vetség új működ része áll megvaló vetség kulturbizot körü tervet dolgo a program megva

A kulturbiz életének minden Célul tűzve maga zsidósággal ne c eredményeit isme bekapcsolja az en A zsidó nép ku ságképen akajja h hatalmas folyamát formán fog értéke de mindenki szárv kívánja.

Ez a progr megkezdé előadás legkittünőbb zsidó ják az előadásoka a zsidó problémán manak általános s felől komoly terv ezek az előadások kulturmunkájához általános probléma ban, hogy bármily propaganda szolgál kat. Ertesztülésün többek között rendezni. Így péll közreműködésével egy másik előadás nek verseit ugyan fogják bemutatni, szenirozott képek

A kolozsvári nyomán a nagyobb ciklusokat rendezn ben előadóit a k terv szerint Erdél tiz ilyen ciklus les

A kulturbiz Kolozsváron zsidó szervezésére. A zsi és Bánság megleh ság gondoskodni

A brailai utlevélpánama halmii epilógusa

Rendőri segédlettel lépték át hamis utlevéllel a határt. Balanescu rendőrkapitányt letartóztatták

(Nagyvárad, szept. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt a bukaresti hatóságok, amint annak idején az Uj Kelet is megírta Brailában hamis utlevélgyárat fedeztek fel. Az utlevélgyár óriási apparátussal dolgozott és halomszámra gyártotta a hamis utleveleket. A bevezetett vizsgálat során az is kiderült, hogy a hamis utlevelek jórészt még nem lépték át Románia határait és igen sok hamis utlevél van forgalomban Erdélyben.

Pofatir bukaresti szigurancafőnök éppen ezért Helmiba utazott, hogy a hamis utlevéllel jelentkező utasokat letartóztathassa. Pofatir szigurancafőnök néhány napi Halmiban való tartózkodása után bizalmas jelentést kapott arról, hogy egy kivándorlási ügynök vezetésével mintegy száz kivándorló készül átlépni a határt hamis utlevéllel. A bizalmas jelentésről valamelyen uton-módon Balanescu halmii rendőrkapitány is értesült, aki a kivándorlók elé utazott és megfelelő sápert mindnyájukat, valamint a birtokukban lévő mintegy hatszázezer lejti kivevő külföldi valutát, átsempészte a határon.

Pofatir szigurancafőnök rájött Balanescu szeméire, a megtévedt rendőrkapitányt felfüggesztette és szigorú vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat során kiderült, hogy Balanescu kapitány állandó összeköttetést tartott fenn a csempészekkel és jogtalan határátlépőkkel, akiknek működését elősegítette. A vizsgálat tovább folyik. A jelek szerint több halmii rendőrtiszt bele van keverve a panamába. A közeli napokban több letartóztatás várható.

Megkezdte működését a Zsidó Nemzeti Szövetség kulturbizottsága

Zsidó szabadiskola. Énekkar és zenekar alakul. Zsidó írók kulturmunkája

(Kolozsvár, szept. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Annak a nagyszabású programnak, amellyel a temesvári konferencia a Zsidó Nemzeti Szövetség új működési körét kijelölte, jelentős része áll megvalósulás előtt. Megalakult a szövetség kulturbizottsága, mely nemcsak széleskörű tervet dolgozott ki, de már is hozzáfogott a program megvalósításához.

A kulturbizottság a zsidóság kulturális életének minden irányára kiterjeszti figyelmét. Célul tűzve maga elé, hogy Erdély és Bánság zsidóságával ne csak a zsidó kultúra specifikus eredményeit ismeresse meg, de azon keresztül bekapcsolja az emberiség általános haladásába. A zsidó nép kulturtevékenységét eleven valóságképpé akarja bevezetni az általános kultúra hatalmas folyamába, úgy hogy munkája egyformán fog értéket aoni nemcsak a zsidóság, de mindenki számára, ki ismeretkörtét tágitani kívánja.

Ez a program többirányú. A legközelebb megkezdte előadásait a zsidó szabadiskola. A legkitűnőbb zsidó íróink és szakembereink fogják az előadásokat tartani, amelyek mindegyike a zsidó problémán át a kornak, vagy a problémának általános szintézisét fogja nyújtani. Egyfelől komoly tervszerűséggel hozzák közelebb ezek az előadások a nagyközönséget a zsidóság kulturmunkájához, másfelől ezek párhuzamosan általános problémákat érintenek anélkül azonban, hogy bármilyen vonatkozásban is speciális propaganda szolgálatába állítanák az előadásokat. Ertesülésünk szerint a szabadiskola a többek között illusztrált kulturstéket fog rendezni. Így például legkitűnőbb művészeink közreműködésével mutatják be a zsidó népdalt, egy másik előadás zsidó költőket ismerteti, kiknek verseit ugyancsak arra hivatott művészek fogják bemutatni, esetleg korhű jelmezekben, szcenírozott képekben stb.

A kolozsvári zsidó szabadiskola előadásai nyomán a nagyobb városok is külön előadási ciklusokat rendeznek, melynek anyagát és részben előadóit a kulturbizottság fogja adni. A terv szerint Erdély és Bánság területén legalább tíz ilyen ciklus lesz.

A kulturbizottság megtette a lépéseket Kolozsváron zsidó zenekar és énekkar megtervezésére. A zsidó zenekultura terén Erdély és Bánság meglehetősen elhanyagolt. A bizottság gondoskodni fog arról, hogy lehetőleg

mindenütt énekkarok alakuljanak. Ugyancsak feladatát fogja képezni az ének- és zenekarok művészi anyaggal való ellátása.

A kulturbizottságban a legkitűnőbb erdélyi zsidó írók vesznek részt, akik részben önálló munkáikkal, részben pedig fordításokkal látják el a vidék előadásait. Már is több egyfelvonásos darab készül, melyek színpadi szcenírozását egyik legkitűnőbb színpadi szakemberünk végzi. Így az egyes városok előadásaira, estélyeikre magasnívóú és értékes anyagot kapnak. Tervbe vette a kulturbizottság azt is, hogy Kolozsváron működő társaságot szervez. Tudnunk kell, hogy a világhírű vilnai szin-

társulat is így alakult. A zsidó műkedvelő társaság élén ugyancsak szakember állana.

A kulturbizottság ezton is felhívja az egyes városok zsidó közöleteit, hogy estélyeik megrendezése céljából forduljanak a legsürgősebben a Zsidó Nemzeti Szövetség kulturbizottságához, hogy az megfelelő művészi programmal és értékes művészi előadókkal szolgálhasson. Természetesen a szövetség kulturbizottságának ezirányú működése az általános zsidó kultúra, sőt teljesebben az általános kultúra ügyét szolgálja és így bármilyen zsidó közületnek legyen az cionista, vagy sem, legnagyobb készséggel áll rendelkezésére.

A fascisták Nagyváradon át akarták venni a hatalmat

Nagyvárad több román előkelősége kompromittálva van. A szereplők eltűntek Nagyváradról

(Nagyvárad, szept. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután feltűnésteltető távirat érkezett Bukarestből Nagyváradra. A távirat nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy Nagyváradon a fascisták a legközelebbi napokban államsínyre készültek, teljesen kidolgozott tervük volt és egy néhány nap vulva átvették volna a hatalmat a város felett. Az összeesküvésben Nagyvárad legtekintélyesebb román vezetőférfiai: és állami tisztviselők vannak belekeverve.

A távirat híre már az esti órákban elterjedt a lakosság között, amely nagy izgalommal tárgyalta az eseményeket.

A készülő államsínyre úgy jöttek rá, hogy tegnap

Bukarestben letartóztatták Titu Panaitescu volt gazdatisztet.

aki Vifor álnéven elt a fővárosban és szoros összeköttetést tart fenn az olasz fascistákkal. Amikor a rendőrség Vifor működésére figyelmessé lett, távollétében azonnal házkutatást tartott lakásán és ez alkalommal rengeteg kompromittáló aktát, olasznyelvű röpíratokat, valamint ugyancsak Olaszországból érkezett románnyelvű fascista felhívásokat találtak. Az iratok között volt egy névjegyzék, amelyen több nagyváradai magasrangú román tisztviselő szerepelt. Ezek között:

Bogdan Jonescu ismert jogakadémiai tanár, Fetu János, Szamatopol Alfonz és még mások. A házkutatás után Panaitescut letartóztatták és kihallgatták a kompromittáló iratokra vonatkozólag. Vifor-Panaitescu arra a kérdésre, mi

volt a szerepük a nagyváradai uraknak, kijelentette, ők voltak megbízva azzal, hogy a fascista államsíny pillanatában Nagyváradon

megszállják a prefekturát, a rendőrséget, a pályaudvart, az adóhivatalt, a villamos műveket.

A bukaresti sziguranca Vifor-Panaitescu valomása alapján rögtön detektiveket küldött Nagyváradra azzal a paranccsal, hogy tartóztassák le a névjegyzékben szereplő embereket. A detektivek tegnap délután érkeztek Nagyváradra, ahol a helyi sziguranca segítségével megkezdtek a nyomozást. Legnagyobb meglepetésükre azonban a listán szereplők közül

senkit sem találtak a lakásán.

Hozzáartozóik kijelentették, hogy elutaztak és hollétüket nem tudják.

A nyomozó hatóságok a vádak alátámasztását látják abban, hogy a gyanúsítottak majnem kivétel nélkül egyszerre eltűntek a városról. Amig azonban ez egyrészlől igazolja az államsíny megkísérlését, másrészlől megnehezíti a nyomozás eredményességét. Annyi most már egészen bizonyos, hogy az ország minden részére kiterjedő jól megszervezett államellenes agitációról van szó, amely szoros összeköttetést tart fenn az olasz fascistákkal, akiktől

anyagi támogatást is kap.

A nagyváradai eset azt bizonyítja, hogy a fascisták főleg az exponáltabb határvarosokra terjesztették ki működésüket.

Részünkről mindezt fentartással közöljük.

Fiatal, szép, művelt leányomnak keresek olyan bochert, aki német és magyar szónoklatokat tud tartani. Rabbi állásomat úgy átadom. Leveleket „Existencia” jelígre az Uj Kelet szerkesztősége továbbít.

A mai valutapiac

Lejben szilárdulás várható. Nagy kereslet idegen valutákban

(Kolozsvár, szeptember 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Míg a zürichi tőzsdén a lej 2-60-as, Newyorkban pedig 48-as árfolyamon szilárd maradt, a párisi tőzsdén esett a francia frank zürichi esése következtében. Tegnap ugyanis a nyitáskor jegyzett 35-05-ös magas kurzussal szemben záratra a francia frank 34-90-re esett, sőt a csökkenés az utótőzsdén még 30 ponttal nagyobb lett. Mivel a francia frank kurzusa elválaszthatatlan vonatkozásban van a lej árfolyamával, a szerdai párisi zárattal a lej is visszaesett 7-65-re. Ez még fokozta a nyugtalanságot, amely az erdélyi pénzpiacra átvitt. A szerda délelőtti stagnálás után ugyanis a délutáni órákban óriási kereslet indult meg idegen valuták után. A csütörtöki nyitáson Zürichben a francia frank 34-90-re szökkent, tehát 30 pontos javulást ért el. Az újabb áremelkedéssel szemben a pénzpiac még nem foglalható állást a csütörtöki tőzsdészünet miatt.

A román ünnepek miatt Kolozsváron alig történt kötés. Temesváron 37-es árfolyamon kínáltak svájci frankot. A lej zürichi paritását alapul véve. Kolozsváron egy holland forintot 84-91, dollárt 215-97-50, font sterlinget 984-50, francia frankot 13-21, lírát 988-50, cseh koronát 6-47 lejért lehetett kapni.

Szeptember 27-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

- 8000—9000 külf. magyar koronát,
- 14000—14500 belf. magyar koronát,
- 8-90—8-96 francia frankot,
- 2-40—2-60 svájci frankot,
- 0-45-60—0-45-66 dollárt,
- 10-10—10-15 olasz lírát,
- 31400—32673 osztrák koronát,
- 15-16—15-32 cseh koronát,
- 0-9-70—0-9-75 font sterlinget.

Valutapiac szeptember 27-én:

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 425—400, Newyork 560-25—561-50, London 2558—2560, Páris 2490—3435, Milano 2572 1/2—2570, Prága 1680—1684, Budapest 00-3—00-3, Belgrád 660—, Bukarest 260—260, Varsó 17-50—17, Bécs 78 5/8—79, Bécs lebélyezett —. Amsterdam 21850.

Páris. Zárlat: London 73-60, Newyork 1635, Brüssze —, Bukarest 765, Milano 7450, Zürich 291, Prága 4925, Berlin 12-—Bécs —

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyama mai: Lej 92—105, márká 15—26, francia frank 1225—1291, lengyel márká 730—995, dánán 228—242, dollár 19-400—20-500, osztrák korona 2750—2970, líra 862—917, napoleon 69200, font sterling 88100—92500, szokol 586—630.

Hétezer billióba került Németországnak a passzív rezisztencia

A kormány megszüntette az ellenállást. Felhívás a munka megkezdésére

(Berlin, szept. 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma jelent meg a kormány proklamációja, amelyben bejelenti a passzív rezisztencia megszüntetését, felszólítja a Ruhr-vidék lakosságát, fogjon újabb munkához. A birodalmi kormány proklamációja rámutat arra, hogy a Ruhr-vidék megszállása jogtalan volt. Rámutat továbbá a lakosság szenvedéseire, majd köszönetet mond a Ruhr-vidék népének hősiesség magatartásáért. Kijelenti, hogy a megszállt területek lakosainak segélyezése hétezerbillió márkát emésztett eddig fel és ezt a segélyezést lehetetlen volt tovább folytatni a német állam fennállásának veszélyeztetése nélkül.

Ezért a kormány elhatározta az ellenállás megszüntetését, ezzel szemben törekedni fog, hogy az elítéltek számára amnesztiát nyerjen és a kiutasítottak visszatérjenek szülőföldjükre. A kormány biztosítja a német népet és az egész civilizált világot, hogy Németország vissza fog utasítani minden olyan megállapodást, mely a német birodalom szuverenitását sértené.

Ugyanekkor a kormány még egy proklamációt bocsátott ki a Ruhr-vidék lakosságához.

amelyben felhívja a munka újbóli megkezdésére.

Párisi hírek szerint a francia sajtó elégtétellel fogadja a passzív rezisztencia megszüntetésének híreit, de azt kívánja, hogy a Ruhr-vidék lakossága kezdje meg tényleg régi tevékenységét, különben a német kormány proklamációja csak egyszerű formula lenne, minden hatás nélkül.

Az erdélyi gyárak is beléptek az országos cukorközpontba. Ismeretes, hogy a tavaszi cukorhiány idejében megalakították a régi gyárak és két nagy bank léptek be. Az új cukorkampány közölgésekor tárgyalások indultak meg az erdélyi gyárak belépéséről. A többrendbéli tárgyalások eredményesek voltak és tegnap megkötötték az erre vonatkozó szerződést. A megnagyobbodott cukorközpont a cukor egységes eladását fogja irányítani s ha a természetes módon lehetővé teszi, a cukorkivitelt is le fogja bonyolítani. Szakkörökben a cukor elcsúszását várják a központ megszilárdulásától.

Legolcsóbban fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógyár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1888

Leszállított árak!

HARISNYA, KEZTYŰ ÉS KÖTŐTÁRU KÜLÖN-LEGESSEGEK EREDETI GYÁRI ARBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított árak!

KÖTÖTT-SZÓVOTT ÁRUHÁZA CLUJ KOLOZSVÁR FÖTÉR 13. SZÁM ALATT

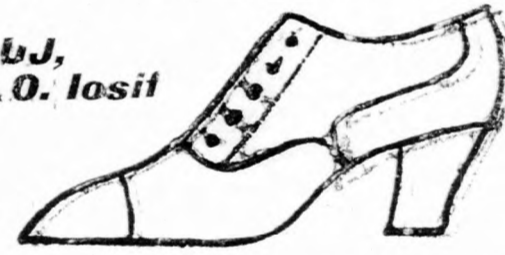
Állami tisztviselőknek külön engedmény!

RÓTH cipész

CLUJ, Str. St. O. Iosif

volt Széputca.

Ha művészi kivitelű fa vasbutort akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. (baktortermék) Asztalosok furnáriszükségeiket legolcsóbban itt szereztetik be

Róka, kelme, Szőrmefestés,

vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Gyermek-kabátok 800 lejtől, boák 900 lejtől feljebb

Izrael Dezső szücsáruháza

Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

Legujabb szőrmemodellek raktáron!

Szőrmék átalakítása és festése a legjutányosabb árban

TUNGSTAM

A legjobb villanykörte Mindenütt kapható.

Japán és Fr

Szenzációs jósiások Mindkét állam

(Páris, szept. 27.) A párisi arisztokrata saság régen elhatározta, hogy meg és kérdéseket tesz a szász királyról. A me Sforza barát, aki ban élt és egy V szász korában h

A szellemek legrövidebb időn föld színéről, m kulturája és lelki hogy földi lakos fel. — Amiként ták a szellemek sorsa is. Japán kerülni, amely a át a csillagvilág

Csak azok, meg gondolatát folytatták a szell fogadták oly egy mas földrengésné népnél a halál n nem jobb körülm desét jelenti.

Miután a s rázták a japán utján a következő jelenlevőkhöz: — az érzékfeletti asztrálszellemek ditek magatokat, nek azt a legma vetve tekinthető csínyes gondjaira

GY... RÉSZVE... TIMISO

Ajánlja szövet, dennem köts

Raglán öltöz megé

M.

cégh Pia

Japán és Franciaország eltűnik a föld színéről

Szenzációs jóslások egy párisi spirítiszta szeánszon. Mindkét állam átköltözik a csillagvilágba

(Páris, szeptember 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban rendkívül érdekes spirítiszta szeánsz játszódott le egyik előkelő párisi arisztokrata házában. Az összegyűlt társaság régen elhalt emberek szellemeit idézte meg és kérdéseket tett fel nekik a japán föld-rengésről. A megjelent szellemek között volt Storza barát, aki a XIV. században Olaszországban élt és egy Vitelin nevű pap, aki a reneszánsz korában halt meg Romában.

A szellemek kijelentették, hogy Japán a legközelebbi időn belül teljesen el fog tűnni a föld színéről, mert már olyan nagy lett a kulturája és lelki érettsége, hogy megérdemli, hogy földi lakhelyét az égi világgal cserélje fel. — Amiként Atlantisz elsüllyedt — mondták a szellemek — úgy van megpecsételve Japán sorsa is. Japán után Franciaországra fog sor kerülni, amely a jövő évszázadban költözik majd át a csillagvilágba.

Csak azok, akik ismerik a japánok nagy megmondoltságát és spirítiszta kulturáját — folytatták a szellemek — érthetik meg, miért fogadták oly egykedvűséggel a mostani borzalmas földrengésnél a halált. Ennél a egyszerű népnél a halál nem az élet megszűnését, hanem jobb körülmények között való újrakezdetést jelenti.

Miután a szellemek ilyképen megmagyarázták a japán földrengés okait, a médium újin a következő erkölcsi szöveget intézték a jelenlévőkhez: — Forduljatok gondolataikkal az értefeletti világ felé. Csak akkor, ha az asztrálszellemek vezetésének teljesen átengeditek magatokat, éritek el az erkölcsi tökélynek azt a legmagasabb pontját, amelyről nevetve tekinthettek a mindennapi ember kisinyes gondjaira.

A bolgár kommunisták elfoglalták Burgast

A kormány elrendelte az általános mozgósítást. A kommunistapárt főtitkára öngyilkos lett a börtönben. Katonaszókratát kérnek Romániától. A felkelők Szófiát is körülfalták

(Bukarest, szeptember 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányhoz érkezett jelentés szerint Bulgáriában a helyzet súlyosbodott. Az agráriusokkal egyesült kommunisták heves harcok után elfoglalták Lompalanka, Slivan, Burgas és Masdra városokat.

A vasúti közlekedés az országban megszakadt. A kormány általános mozgósítást rendelt el, mindenkinek 46 éves korig be kell vonulnia.

Szófia körül van zárva a felkelőktől.

Vidding környékén heves harcok dulaak. Hír szerint a király eltűnt.

E hírekkel szemben a bukaresti bolgár követség hivatalosan azt a kommunikét adta ki, hogy a rend mindenütt helyreállt, kivéve Ferdinandovo vidékét, ahol a hadműveletek kedvezően folynak és rövidesen véget érnek. A hatóságok megállapították, hogy

a felkelők orosz típusú fegyverekkel vannak felszerelve.

Magyar bíróság dönt a csonka perekben

(Budapest, szeptember 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A potarosei provizórikus e yezmény és a római konferencia nem ratifikált megállapodásai arra kényszerítették a magyar kormányt, hogy rendeletileg szabályozza a magyar és az utódállambeli polgárok között felmerült vitás kereskedelmi ügyletek elintézésének módját. Rengeteg kereset és per szakadt meg évekkkel ezelőtt, mert a különböző állampolgárok vitás ügyeinek rendezésére nem sikerült illetékes fórumot létesíteni.

Ezeknek az anomáliáknak megszüntetésére a magyar kormány rendelete a magyar bíróságok illetékességét állapítja meg. Magyarországon van ugyanis a legtöbb csonka per, melyek aítait az igazságügyi minisztérium külön irattárban kezeli.

Szófia, szept. 27. A kormány erélyes cáfo-atban alaptalanoknak mondja a bolgári eredetű rémhíreket a bolgárforradalomról és kijelenti, hogy Ferdinandovo vidékén is már körül vannak zárva a felkelők, akiknek kapitulációja minden órában várható.

Bukarest, szept. 27. A „Dimineata“ szófia-i jelentése szerint eddig tízezer kommunistát tartóztatnak le. Kaloroff,

a kommunistapárt főtitkára a börtönben öngyilkos lett.

A Romániába érkezett bolgár menekültek szerint egész Bulgáriában folytonos zendülések vannak és számos helyen harcok a kormány csapatok a kommunistákkal és agráriusokkal. Meg nem erősített hírek szerint a bolgár kormány

segítségét kért Romániától,

küldjön katonaszókratát a rend helyreállítására, mert a bolgár katonaszókrata létszáma erre nem elegendő.

A rendelet, mely október elején lép életbe, első sorban a magyarországi felsőbb bíróságok illetékességébe utalja mindazokat a pereket, amelyekben első bírói ítéletet hoztak.

Az ilyen pereket letárgyalják tekintet nélkül arra, vajjon a peres felek magyar állampolgárok-e most, vagy sem, csak azért, hogy a rengeteg függő ügyet jogerősen el lehessen dönteni.

A rendelet egyébként külön-külön felajánlja az utódállamok bíróságainak a kölcsönös aktacserét, amihez azonban a kormányok garanciáját kéri a magyar igazságügyi miniszter. Olyan fontos és kikerülhetetlen ez a rendezés, hogy a praxszisban meg is van már, különösen a csehszlovák és magyar bíróságok közt. A rendezést a magyar kormány teljes egészében bemutatja majd az életbe lépés napján az utódállamok kormányainak és jegyzékben fogja kérni az egyenkénti hozzájárulást.

New York
No. 7450,
sz. 228—
korona
69200,
630.

szív

ésére

li meg

ajtó elég

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

sz. 228—

korona

69200,

630.

GYAPJUIPAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

TIMIŞOARA TEMESVÁR

Ajánlja kiváló minőségű szövet, harisnya és mindenemű sport és gyapju lötszövött árúit

Raglánok,
öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piaţa Unirei 14.

Telefon 431.

Központi Telikert Bar

Uj tagok! **Uj táncok!**
Uj műsor!

Asztalok előre lefoglalhatók Telefonszám: 6-03

EURÓPA

nagydíjért folyó évi szeptember 9-én a **monzai lejtőn** (Olaszországban) lefolyt nagy nemzetközversenyen beérkezett első három autó

PIRELLI - CORD

pneumatikkal volt felszerelve.

★

Kapható:

BLAGA EMILNÉ

MARHOVITS F. ERŐS SZ

Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

KÖTÖTT ÁRUK
LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSA

HELIOS

Főtér 7.

Szvetterek, kötött ruhák, jumperek, sálak, harisnyák és koztyúk. Jumpergyapjuk minden színben

Eredeti gyári árak!

Fénymásolópapír LEPAGENÁL
ia pozitív, negatív
Kérjen árajánlatot! K o l o z s v á r

TACAMUL

EZÜSTÁRUGYAR
CLUJ KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu
volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt
a legmagasabb áron vesz!

Gyárt evőszközöket dísztárgyakat
csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgőnycim: Tacamul Cluj

Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísztárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Főrt aranyt, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron vesz.

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végeztetett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315**

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Aggag és Vegyipar Rt. Szatmár
Gyárt: bőrenyvet, esontenyvet, esontzsirt, müttrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépszirt, téglát stb. Vesz: esontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott faggyút

Írógépek

és kellek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
1870 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.
Finkler Antal

Épületüvegezés, képeretezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Entetail!

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban állandóan frissen kaphatók:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz. Árjegyzék és **הכשר** kívánatra ingyen

MAROSVÁSÁRHELY

legelőkelőbb és legolcsóbb bevárlási forrásai

LANCZET M. FIAI

Import FÜSZER, VAS, RÖVID-ÁRU. Sürgőncim: LANCZET. Telefon interurban 511. Tg-Mures. 1445 **Engros**

Lang & Comp. termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölcsönzés: Tg-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289.

DEUTSCH & BRAUN

textiláru nagykereskedés

Targu-Mures, Piața Reg. Ferdinand (Fötér 52. Telefon 273

Az összes őszi divatujdonságok

nagy választékban raktárra érkeztek

HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR

céghez, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 6. szám

Gyapju ruhaszövetek 150 lejtől

l-a velour kabát-
kelme 460 lejtől

l-a férfi raglán-
doublé 460 lejtől

Az „Éva“ vásznak egyedüli gyári lerakata

A kolozsvári CZELL-Sörgyár gyártmányai:

Hercules

duplamalata tápsör különlegesség és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare Bémer-tér. 1392

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

1313

Kötött, szövött és norinbergi árak nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

1352

Schönberger, Spitz & Co.

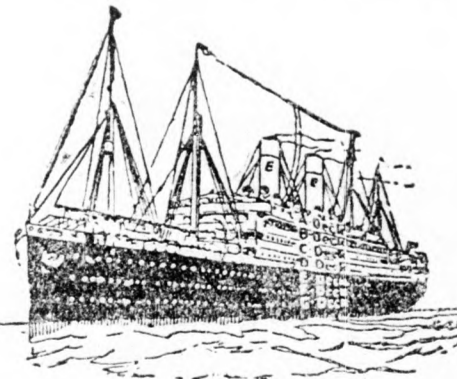
BYRON STEAMSHIP COMPANY LTD. LONDON

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli luxuszöszökökkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Átszállás, vesztegzár nélkül. Az utazás tartama 16 nap. Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-kal olcsóbb és lejjben fizetendő.

Értesítés:

A „Byron“ gyorsgözös érkezik október hó 4-én, indul október hó 6-án „Constantinople“ gyorsgözös indul november 5-én

Értesítés:

Kajütök, jegyek fenntartása, valamint bármely információ végeztetett forduljon központi irodánkhoz.

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

Az Uj Kelet az egy napilapja.
Felelős szerkesztő: I. Az Uj Kelet ekkéne jelölésével eng. Fizetési árak: Eg. sélévre 320 le. Romániában és külföldön Rador Publicit. hirdetési iroda

— A király örökös keresztelése királyi család részéről belgrádi keresztelés október 23-án lesz. Irén görög hercegnének eljegyzését a király öccsével.

— A montenegrói trónigényéről.

List“ bécsi forrás szerint Péter montenegrói király fia. Péter István herceg a napokban zott a „Neues Wiener“ jövő szándékáról. trónigényéről lemond. Ilyesen is értesített. Rövüdesen Bétezte azt a vitát és a montenegrói

— Százhus

az egész világon országai nagy katasztrófák kimutatás. tolyóirat a világ ról. A becslés szerint millió ember halhat körülbelül 1 óta hétmilliárdra férfiak számát. A számának csak kis halálesetek száma. boru előtti évekbe berek számának ehalt gyermekek száma háboru idején kör meg évenként. J alatt vesztett el a felek egy egész es

— A cári

klinikán fekszik. ki, hogy II. Miklós Jekovievnek hívják pétervári egyetem sebészeti klinikán családát Jekaterin szovjetnek Jekoviev légionáriusok közeült a cári család halálos ítéletét és hajtásánál.

— Oriási

Londonból jelentik árvíz több tárnát vizbefulladt. A sz nagyobb bányákat

— Statiszt

ról, halálozások pestről jelentik: évkönyvének adáben 250.000 em zöttük kilencven időszakban 20.02 17.625 lakóházat Budapestnek 192 Ebből római kat zsidó 22,9 százalék háboru kitorésé születések 25— gyermekhalandós legnagyobb. Az öngyilkos 20—30 lag az öngyilkos foglalkozására né segédszemélyzetb legnagyobb része ölések száma nem háromszorosra, a dett. Ekvint a Dunában és háro pestről.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Felíratási árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei felelve 320 lei, egész évre 620 lei.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthlot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— **A királyi család a jugoszláv trónörökös keresztelődjén.** Bukarestből jelentik: A királyi család részt vesz a jugoszláv trónörökös belgrádi keresztelődjén, amely újabb jelentés szerint október 23-án lesz. Ugyaneznap fogják megtartani Irén görög hercegnőnek, a román trónörökösnek húgának eljegyzését Pál herceggel, Sándor szerb király öccsével.

— **A montenegrói trónörökös lemondott trónigényéről.** Belgrádból jelentik: A „Novi List” bécsi forrás alapján érdekes hírt közöl, amely szerint Péter montenegrói herceg, Nikita volt montenegrói király fia lemond montenegrói trónigényéről Péter István jugoszláv trónörökös javára. Péter herceg a napokban érkezett Bécsbe, ahol nyilatkozott a „Neues Wiener Tagblatt” munkatársa előtt jövő szándékáról. A nyilatkozatban kijelenti, hogy trónigényéről lemond és erről legközelebb személyesen is értesíteni fogja a jugoszláv uralkodói házat. Rövidesen Belgrádba fog utazni, hogy elintézzze azt a vitát is, amely a jugoszláv kormány és a montenegrói királyság között fennállott.

— **Százhuszezer ember hal meg naponta az egész világon.** Newyorkból jelentik: A japánországi nagy katasztrófával kapcsolatosan rendkívül érdekes kimutatást közöl egy newyorki szociológiai folyóirat a világ népességének halandóságai számára. A becslés szerint évenként körülbelül negyvenmillió ember hal meg az egész világon, naponként tehát körülbelül 120.000. A történelmi időszámítás óta hétfélmilliárdra becsülik a háborúban elesett férfiak számát. A béke idején a halálozások teljes számának csak kis töredékét teszi az erőszakos halálesetek száma. Németországban például a háború előtti években tuberkulózisban meghalt emberek számának egynegyedét, a difteritiszben meghalt gyermekek számának egy negyede volt. A háború idején körülbelül hárommillió ember halt meg évenként. Japánország tehát egyetlen nap alatt vesztett el annyi embert, mint a hadviselő felek egy egész esztendő alatt.

— **A cári család gyilkosa egy berlini klinikán fekszik.** Berlinből jelentik: Most tudódott ki, hogy II. Miklós cár gyilkosa Berlinben van. Jekovievnek hívják, régebben technikus volt a pétervári egyetemen. Orvosi kezelésben áll a berlini sebészeti klinikán. Mikor a bolsevisták a cári családot Jekaterinburgba hurcolták, az ottani szovjetnek Jekoviev volt az elnöke és mikor a cseh legionáriusok közeledtek, Jekoviev vértörvényszéket ült a cári család tagjai fölött, ő mondta ki a halálos ítéletét és jelen volt a kivégzés végrehajtásánál.

— **Óriási bányakatasztrófa Angliában.** Londonból jelentik: A talkirki szénbányákban az árvíz több tárnát elöntött. Igen sok bányamunkás vízfennaladt. A szerencsétlenség tíz év óta a legnagyobb bányakatasztrófa Angliában.

— **Statisztika a budapesti építkezésekről, halálozásokról és felekezeteikről.** Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal legújabb évkönyvének adatai szerint az utolsó évtizedben 250.000 ember halt meg Budapesten, közöttük kilencvenkettőt végeztek ki. Ebben az időszakban 20.020 épületet emeltek, köztük 17.625 lakóházat, a felénél több földszintes. Budapestnek 1920-ban 930.247 lakosa volt. Ebből római katolikus 59,6, református 10,6, zsidó 22,9 százalék. A legtöbb házasságot a háború kitörésének hónapjában kötötték. A születések 25—30 százaléka törvénytelen, a gyermekhalandóság a törvénytelenek között a legnagyobb. Az utolsó évtizedben a legtöbb öngyilkos 20—30 év közötti ember volt. Aránylag az öngyilkosok között a legtöbb a zsidó, foglalkozására nézve a legtöbb életunt az ipari segédszemélyzetből kerül ki. Az öngyilkosok legnagyobb része nem volt házas. Az emberölések száma nem szaporodott, de a lopásoké háromszorosra, a rablásoké ötszörösre emelkedett. Évenként átlag kétszáz hullát találtak a Dunában és háromezer ember tűnt el Budapestről.

— **Megalakul a marosvásárhelyi lakbérők szövetsége.** Marosvásárhelyről jelentik: Az utóbbi időben egyre-másra lakoltatták ki bérlőiket a háztulajdonosok, mivel nem hajlandók kivásárolni egy és két esztendőre előre fizetni a lakbért. Közös érdekeik képviselése és az egységes fellépés végett az érdekeltek megalakítják a lakbérők szövetségét. Az alakulógyűlés vasárnap lesz a színház nagyszínházban.

— **Lezuhant egy léghajó.** Brüsszelből jelentik: A nemzetközi léghajóversenyen újabb szerencsétlenség történt. Egy spanyol ballon lezuhant, a bennülő két spanyol tiszt súlyosan megsebesült.

— **Készül az új költségvetés.** Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztériumban ma ülést tartottak az összes minisztériumok költségvetési bizottságai Bratianu Vintila pénzügyminiszter elnökletével. Az ülésen az új költségvetés előmunkálatainak összeegyeztetését beszéltek meg.

— **Három évig tart Tutankhamen sírjának feltárása.** Londonból jelentik: Az egyiptomi királysír feltedezőjének Carnarvon lordnak munkatársa, Mr. Carter a múlt héten előadást tartott az edinburgi Földrajzi Társaság ülésén a luxori ásatásokról és minőjárt előadása elején bejelentette, hogy október elején Tutankhamen sírjának további feltárása céljából Egyiptomba utazik. Ezek a munkálatok nem olyan könnyűek, mint az ember gondolná, mert renklivüli elővigyázatot követelnek és Carter nézete szerint legalább három év fog eltelni, amíg Tutankhamen nyugvóhelyének összes helyiségeit feltárják. Eddig kerekaszámban 600 tárgyat hoztak felszínre a sírkamrából és az ő nézete szerint még legalább háromszor ennyit fognak ott találni. Tutankhamen sírját, amelyet elővigyázatosság céljából befalaztak, október közepétől fogják újra kinyitni és a legelső teendő az lesz, hogy felbontják Tutankhamennek eddig még érintetlenül hagyott szarkofágját. Carter azt reméli, hogy tökéletes őrségben fogja benne megtalálni Tutankhamen múmiáját, a vele eltemetett ékszerekkel és uralkodói jelvényekkel együtt. A szarkofág eltávolítása után azután könnyen be lehet majd jutni a sírkamra után következő helyiségekbe és a szarkofág eltávolítása lehetővé teszi a sírkamra nagyszerű falfestményeinek lefotografálását is.

— **Kautsky lapja megszűnt.** Berlinből táviratozzák: A „Neue Zeit” című tudományos lap, amely a német szociáldemokrata párt szócsöve, az általános gazdasági helyzet miatt megszűnt. A lapot Kautsky Károly alapította, majd utána a legutóbbi időben Cunow tanár szerkesztette.

— **A dési zsidó nők kórházakciója.** A dési zsidó nők nemes akciójának sikeréről számolhatunk be. A dési zsidóság maga gondoskodik a szegény kórházi betegek kóser kosztal való ellátásáról. Az akció augusztusban kezdődött és eddig a következők látták el a betegeket: Abraham József, dr. Agai Andorné, Abraham József tanító, Bak Ignác, Basch Lajos, Bernáth Farkas, dr. Berkes Salamonné, dr. Beér Manó, Biró József (2 napi), Berger Nándor, Deutsch Samuné, Dux Vilmos, özv. Ehrenfeldné, Farkas Manó, Fesztinger Náthán, Fenyő Béla, Friedmann Izsiák, Hirsch Abraham, Hirsch Elek, Krémer Mendi. A szabad napokon a hitközség és a Zsidó Nőegylet közös költségén látják el a betegek ételmezését.

Heti naptár

5684. Tisri 19. Szombat. (Sábbát Chol-Hámóed.)

Szombat beköszöntése: Temesváron 6 óra 10 perc. Kolozsváron 6 óra, Brassóban 5 óra 50 perc.

Szombat vége: Temesváron 7 óra 10 perc, Kolozsváron 7 óra, Brassóban 6 óra 50 perc.

— **Tóraolvasmány: Röeh áttá ömér eláj.** Az aranyborjú bűnének megbocsátása után Isten újból szövetséget kötött a néppel, amely csak úgy maradhat fenn, ha pogány szomszédjait nem utánozza. A pogány kanaániták helyi szentségei a széthúzásnak, a testvérharcnak melegágyai voltak. Ezért rendeli a tóra, hogy a három örömtünnepen az egész nép gyülekezzen egyetlen Istene egyetlen szentélyében.

— **Háftára: B'jom bó Góg.** (Jechezkel 38.) A világ utolsó háborúja lesz, amikor Góg nevű északi törzs jön majd Jeruzsálemet elfoglalni. Az égről hulló tüzes zápor fogja seregeit elpusztítani és béke lesz a földön. A fegyverekkel fűteni fognak hét évig és addig nem lesz erdőirtás.

Hétfőn, Tisri 21. Hossanná-Rábbá.

Kedd és szerda, 22—23. S' mini-Acereth és Szimchát-Tóra.

— **A csillagos kétkoronások.** Budapestről jelentik: Nem csak Budapesten, hanem a vidéken is elterjedt az az alaptalan híresztelés, hogy a régi csillaggal ellátott piros kétkoronásért ötvenszeres árat adnak. A hiszékenyek a tövárosban és a vidéken gyűjtögetni kezdték ezeket a kétkoronásokat. Karcagon pénzért árusították a csillagos kétkoronásokat és egy-egy darabért ötven-hatvan koronát fizettek. Debrecenben a rendőrség is kénytelen volt erőlyesen beavatkozni a dologba, mert egyes helyeken valóságos papírpénzbörze alakult és a csillagos kétkoronások árát egyre-másra verték fel. A debreceni kávéházakban is ötven-hatvan koronájával vették a kétkoronásokat. A pénztárat, elárúsítóhelyeket megrohanták, mindenki kétkoronáshoz akart jutni és a nagy kereslet következtében az aprópénz eltűnt a piacról. A debreceni rendőrkapitányság detektívjei erőlyes nyomozás után sem tudták kideríteni, hogy milyen forrásból és milyen céllal terjesztették az államjegyekről a valótlán híreszteléseket. A rendőrség egyelőre csak azok ellen jár el, akik a papírpénzeket értéken felül vásárolták össze. A tegnapi nap folyamán több előállítás történt és a papírpénzüzerek ellen árdrágítás miatt indítják meg az eljárást.

— **Halálraitéltek egy kétszeres gyilkost.** Grácból jelentik: A marburgi esküdttörbőség tegnap tárgyalta a kétsős gyilkossággal vádolt Vaszi Cerjenko bűnperét, aki július 7-én éjjel Luttenbergben Ganusov orosz mérnök feleségét és kis fiacskáját szerelmi féltésből meggyilkolta. Cerjenko tagadta a gyilkosság elkövetését és azt vallotta, hogy Ovzarov, Ganusov barátja, aki sokat érintkezett a családdal, ölte meg az orosz mérnök feleségét és gyermekét. Az esküdtek egyhangulag orvgyilkosságban bűnösnek mondotta ki Cerjenkot, kit a bíróság kötél általi halálra ítélte.

— **Az őszi divat.** Párisból jelentik: Az idei őszi divat legnagyobb eredetisége a szövetség és a színekben, illetve azoknak a dekoratív felhasználásában van. A meglehetősen ránc nélküli ujjú, ugynevezett zsákruhán kívül, amely a kabát-ruha egyik válfajának tekinthető, leginkább kissé hullámos szoknyát látni. A délutáni és az estélyi ruhák legtöbb része most is a szoknyán koncentrálódik. A ruhák derekát gyengén díszítik, de a kabátokat himzések és prémszegélyek ékesítik. A kabátok gallérja többnyire prémből készül. A délutáni ruhák az idén tünnek fel először a szövetség szőtt fémszálak. Az arany és ezüstszálakból szőtt fémvirágok leginkább zöld, fehér és fekete alapon virítanak. A ruhák színe zöld, fekete és matrózkék.

— **Vitorlás csónakkal Amerikába.** Párisból jelentik: Gerbomet Allain francia sportember vitorlás csónakával száznegyvenkét napi utazás után szerencsésen Newyorkba érkezett. Utazásának elején halászott és regényeket olvasott, az utolsó napokban azonban eszméletét veszítette és csónakját a szél kénye-kedvére bízta. A szél kedvezett a bátor sportembernek és Newyork felé tartott, ahol a kikötőhatóságok találták rá.

— **Rákosi Szidi távozik a Nemzetitől.** Budapestről jelentik: Rákosi Szidi megmálik a Nemzeti Színháztól, mert nem engedték meg, hogy a magánszínházaknál is felléphessen.

— **Pályázat egy palesztinai építésre.** A palesztinai Cionista Executive mezőgazdasági osztálya és a Cionista Nők Világszervezete pályázatot írtak ki a Kfar-Nahalalban felállítandó leányfarm iskola épületére és lakóházára. A pályázatokat kemény kötésben a „Competition vor Beth Sefer Haklai Nahalal” felírással kell benyújtani. Az első díj ötven, a második harminc, a harmadik husz font. Bővebb felvilágosítás Verband Jüdischer Ingenieure zum technischen Aufbau. Palestinas in Berlin W. 50, Nachod-Strasse 4. alatt kapható.

— **Tűz egy székely faluban.** Székelyudvarhelyről jelentik: Zetelaka udvarhelymegyei községben az elmúlt éjszakán eddig ki nem derített okból tűz ütött ki, mely Abraham György, Ilyés István és Csizsér József gazdáknak csüreit a bennük lévő takarmánnyal, búzával és gazdasági eszközökkel együtt teljesen elhamvasztotta. A tűzvesz okozta kár mintegy félmillió lejre tehető.

* **Kézimunka-előnyomda a Patent Áruházban,** Fötér 18. Legszebb külföldi munkák, feltűnően olcsó árak.

* **Székrekedés.** Bamberger orvostanár, a szívbetegségek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a **Ferenc József** keserűvíz nagyon megbízható hashajtó. (2)

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek este: Marinka a táncosnő. Operettújdon-ság először. Kolbayval, Neményivel, Tolnayval, Berkyvel. Premier helyárrakkal. Premier-bérlét 7. szám. Sorozatszám 50.

Szombat délután 3 órákor: Vengerkák. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 51.

Szombat este 8 órákor: Marinka a táncosnő. Másodszer. A premier szereposztásával. Rendes helyárrakkal. Napibérlét 16. szám A. Sorozatszám 52.

Vasárnap délután 3 órákor: Csárdáskirálynő. Zöldhelyivel, Sümegivel, Neményivel, Bánnyással. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 53.

Vasárnap este 8 órákor: Marinka a táncosnő. Harmadszor. A premier szereposztásával. Premier helyárrakkal. Bérlétszűnetben. Sorozatszám 54.

Könyves-Tóth Erzsébet a Vasgyárosban.

A Vasgyáros fő női szerepében mutatkozott be a kolozsvári magyar színház új drámai szendéje Könyves-Tóth Erzsébet a tegnapi estén. A színház mindenképpen nehéz feladat elé állította ezzel a fiatal színésznőt. Egyrészt olyan darabban lépett fel, melynek egyetlen igaz-emberi szava sincsen és így az alakítóművész hiába akar őszinte érzéseket kivetíteni magából, másrészt viszont a Vasgyáros Clér-jében eddig állandóan Poór Lilit látta a kolozsvári közönség és így az új színésznőnek, akarva nem akarva, versenyre kellett kelni a nézőkben egyre föllemező Poór-reminiscenciákkal. Ha mindennek ellenére örömmel állapítjuk meg, hogy Könyves-Tóth Erzsébetnek a tegnapi bemutatkozása alkalmával őszinte és nagy sikere volt — ezzel semmiképpen sem akarunk még végleges véleményt lezögezni az új tag művészi készségéről. Egyetlen föllépés után nem is lehet komoly ítéletet mondani. Amit pedig már eddig is megállapíthatunk, az legfőképpen csak annyi, hogy Könyves-Tóth Erzsébet szépen beszél, intelligens színésznőnek látszik és megnyerő színpadi megjelenése van. Viszont hangjának nincsen skálája, az érzésárnyalatokat nem tudja magából eléggé kiérzékelteni és testtartásában, mozdulataiban még meglátszik a fiatalos gyakorlatlanság. Mindez azonban képpen csak rutin kérdése, melynek megszerzése után Könyves-Tóth Erzsébet valószínűleg egyike lesz a nagyon számottevő drámai erőknél. Arcban feltűnően hasonlít Baróti Böskehez, ami a tegnapi előadásban, amikor együtt játszottak, még szembetűnőbb volt. Hihetőleg színészi kvalitásban is hamarosan Baróti mellett lesz. Oktávot Cselle játszotta, Blinyit Kemény Antal, mindketten kifogástalanul. Kemény halkszavú és nagyon intelligens színésznek mutatkozik. Jó volna már egyszer neki megfelelő, komoly szerepben is fölléptetni. Táray Böske Szűzánja bájos volt, Táray Ferencet megjelenésekor erősen megtapsolták. A többi szereplők mind a kipróbált régiak voltak. (g.)

* **Egy újságíró csodálatos története.** S. Nagy László új kötetét ad az erdélyi olvasóközönségnek. A két év óta hallgató írónak reprezentáns megjelenése lesz ez az új kötet. Érdekes, frappáns anyagot gyűjtött össze benne és bizonyos, hogy a pompás stílussal és finom, mély meglátásokkal megírt elbeszélések maradandó olvasmányai lesznek az olvasó közönségnek. A kötet amatörgyűjtőknek is értékes, gondos kiállításban, kemény kötésben jelenik meg. *Egy kötet ára száz lej*, mely összeg az író címére, Calea Victoriei (Kossuth Lajos-utca 37. Kolozsvár), fizetendő be.

A színházi iroda hírei:

Ma este lesz a premierje Gilbert új operett-jének, Marinka, a táncosnőnek. Hosszu évek óta nem volt példa olyan sikerre, amilyent Marinka, a táncosnő a kontinens minden színpadán aratott. Marinka, a táncosnő pénteken, szombaton, vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán és a rákövetkező napokon megszakítás nélkül kerül színre. Szombaton délután a leghatásosabb magyar drámák egyike, a Vengerkák kerül színre olcsó helyárrakkal. A főszerepekben Poór Lilivel és Mihályfival. Vasárnap délután a Csárdáskirálynőt adják részben új szereposztással, Zöldhelyivel, Sümegivel, Neményivel és Bánnyással. Mindkét délutáni előadásra előre meg lehet váltani a jegyeket. Naponként szorgalmasan és rend-

kívüli ambícióval folynak a próbák Shakespeare Othellojából. Ez lesz a Shakespeare-ciklus első estélye. A címszerepet Táray Ferenc fogja játszani. A Shakespeare-ciklus első estélyén Janovics Jenő dr. bevezető előadást fog tartani.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Péntek, szeptember 28-án: Figyelem! A világ legnagyobb filmje! *Essex grófia*. Történelmi dráma Angol Erzsébet zsarnoki uralkodásának idejéből. 7 óriási felvonás, 4000 méteres film. Huszár Károly magyar filmművész vendég-szereplése. A vérszomjas asszonyzsarnok szerelmi kudarcra és bosszúja. Világszenzáció Kolozsvárt! Szombat, szeptember 29-én: Essex grófia.

Uránia-mozgó: Péntek, szeptember 28-án: *A bosszu álarca*. Kolosszális cirkuszdráma hat nagy felvonásban. Főszerepben a szenvedélyek királynője, Soava Gallone, a halhatatlan drámai művésznő. Egy hosszú felvonáson keresztül a világ legnagyobb cirkuszának nagyszerű mutatványai. Egy bohóc szerelmi kálváriája. Szombat, szeptember 29-én: *A bosszu álarca*.

Apolló-mozgó: Péntek, szeptember 28-án: *A halál zsokeja*. Szenzációs sportdráma öt felvonásban. Főszerepben Maria Corvin. Izgalmas lövészny Kolozsvárt. Futtatás a halálba! Szombat, szeptember 29-én: *A halál zsokeja*.

Előadások kezdete délután 3 óratól.

Essex grófia tömegpárba a kolozsvári férjekkel. Mint értesülünk, a kolozsvári férjek szakszervezete testületileg provokálta Essex grófiát, amiért minden asszony rajtafelejtette a szemét az Egyetem-mozgóban, mialatt otthon mind odaégett a rántás.

SPORT

Haggibbor—CFR, KAC—KKASE. Az őszi forduló kellős közepén vagyunk és ennek megfelelően csapataink megtesztelt erővel igyekeznek bajnoki pontokat gyűjteni. A vasárnapi program ezúttal is a pontszerzés jegyében fog lezajlani. Négy csapat igyekszik jelenlegi helyzetét javítani, illetve elfoglalt pozícióját megőrizni. A városi sporttelepen eldöntésre kerülő KAC—KKASE-mérkőzésen két eddig még pontot nem szerzett csapat áll egymással szemben. Mindkettőnek égető szüksége van a pontokra. Előreláthatóan izgalmas elkeseredett küzdelemre van kilátás, hol erőskező bírora van szükség, ki megtekezte a könnyen ki-robbanó szenvedélyeket. Mi a mérkőzés győztesét mult heti veresége dacára a KAC-ban látjuk, azonban ennek ellenkezője, vagy esetleges eldöntetlen eredmény nem keltene meglepetést.

A CFR-pályán eldöntésre kerülő Haggibbor—CFR-mérkőzés lesz a vasárnapi program kiemelkedő eseménye. A CFR kitűnő formában lévő csapata, mely jelenleg a bajnoki lista első helyén áll, fokozott ambícióval igyekszik ezen kiváló pozícióját nagyevű ellentele dacára továbbra is megtartani, míg a Haggibbor csapata, mely már két pontot vesztett, ezen mérkőzésen a bajnokság eddigi első helyezettje ellen ambicionálja a pontszerzést. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt, amennyiben a Haggibbor csatársora visszanyerte leg-aktívoképesebb tagját, Fáhnt és így a védelem is nyugodtabban láthatja el feladatát.

A „Sporthírek” című hétfői sportújság, mely rövid fennállása dacára már is osztatlan nagy népszerűségnek örvend, hétfői száma már új, igen tetszetős formában fog megjelenni hatalmas olvasótáborra előtt. A kiváló szaklap, mely az összes bel-és külföldi eseményekről a legpontosabban van tájékoztatva, megnagyobbított terjedelme dacára, hétfőn már a kora reggeli órákban kapható.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagosabb áron veszi a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főtér 20. Telefon 40 és 228

Közgazdaság

Az állam megkezdi a banktartozások kifizetését. Bukarestből jelentik: Kormány-körökből szerzett értesülés szerint a pénzügy-miniszternek az a szándéka, hogy a bankoknál lévő állami tartozásokból október 25-ig három milliárdot visszafizet.

Alaptőkét emel a Ganz-Danubius. Budapestről jelentik: Ganz-Danubius október elsejei közgyűlésén alaptőkét emel, úgy, hogy a részvényei névértékét 20.000 koronára emeli és 102.000 új részvényt ad ki 1:6 arányban darabonként 62.000 koronáért. Elővételi jog október másodiktól tizig a Hitelbanknál vagy a Leszámitolóbanknál. A multévi osztalékot 8000 koronával váltják be.

Elhalasztották a magánvasutak részvényeinek lebélyegzését. A volt osztrák-magyar monarchia azon helyi érdekű vasutainak részvényeit, melyek a román állam területén vannak, szeptember 20. és 30. között le kellett volna a CFR. brassói üzletvezetőségénél bélyegezni. A lebélyegzést a közlekedésügyi minisztérium újabb intézkedésére bizonytalan időre elhalasztották.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Marosujvárt 1923. szeptember hó 12-én Galambos Dezső és Farkas Jakab urak között felmerült lovagias ügyben.

Jelen vannak: Dr. Benjámín Izor és Spielmann Jenő urak, mint Galambos Dezső ur, dr. Dénes Artur és Leéb Márton urak, mint Farkas Jakab ur megbízottai.

Dr. Dénes Artur és Leéb Márton urak, mint Farkas Jakab ur megbízottai, kijelentik, hogy felük, bár Galambos Dezső urnak az őt ért sérelemért dr. Benjámín Izor és Spielmann Jenő urak által kért elégtételt sajnálatos megtévesztő körülmények következtében vonakodott megadni, ez alkalommal megbízottai útján kijelenti, hogy az incidenst meg nem történnék kívánja tekinteni, a sértéseket visszavonja és az eset telett sajnálkozását fejezi ki.

Galambos Dezső ur megbízottai ezen nyilatkozatot felük nevében tudomásul veszik és megbízottak ezzel az ügyet mindkét fél részéről a lovagiaság szabályai szerint befejezettek nyilvánítták.

Kmf.

Dr. Dénes Artur, Leéb Márton, mint Farkas Jakab ur megbízottai.
Dr. Benjámín Izor, Spielmann Jenő, mint Galambos Dezső ur megbízottai.

Alulírottak, mint Galambos Dezső ur megbízottai, a Marosujvárt 1923 szeptember 12-én kelt jegyzőkönyv alapján az Uj Kelet 1923 szept. 11-iki számának nyílttéri rovatában aláírásunkkal ellátott Farkas Jakab urat diszkvalifikáló nyilatkozatunkat ezennel visszavonjuk.

Marosujvár, 1923 szeptember 12-én.

Spielmann Jenő Dr. Benjámín Izor

Vas- és faipari szerszámgépeket

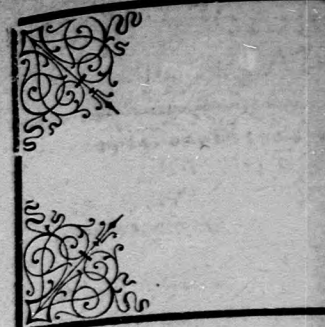
és szerszámokat, benzín elektromotorokat és dynamókat, gép-szíjakat, olajokat, gőz-, víz- és gázarmaturákat, gázcsöveket és gázcsőidomdarabokat (fiting), szivattyukat, továbbá műszaki és elektrotechnikai cikkeket a legrészletesebben és legjobb minőségben szállítja 1544

TECHNIKA R.T.
Targu-Mures

Sürgöncim: Technica. Telefon 3-36

Hölgyek! A Höfer-féle

2. számú bőrpor fehér, rózsaszín és krémszínben a legjobb arcápoló. Izzadságnál, kiütéseknél a Höfer 3. sz. szalicilos bőrporát használja.

Fabre

FRANCIA HA

Közvetlen vonal
Constanța

között és tra

A „MADONNA“

Külö

Constanța-

A „BRAGA“ g

Információk

Fabre Line Bukar

Felvilágosítást nyújt n

Pa

I. Rövid

Gyermekharis

Gyermekköte

Iskolakötöny

Leánying . . .

Füging . . .

Női ing . . .

Női alsószyok

Női reformna

Baba keleng

Baba kelengy

Baba kocsital

minden kv

Tetra-keleng

Fü- és leány

Bakfiskabát.

Gyermek flar

Asztal- és tö

nyér és pohár

Horgolócérna

Kockásvászor

szinben, kí

Tálcakendő k

D. M. C. feh

Arany- és ezü

1 orsó 400 y

Tuszor-kelm

Zsebkendő . .

ság
banktartozások
Kormány-
at a pénzügy-
a bankoknál
25-ig három

nubius. Buda-
október elsejei
hogya a rész-
nára emeli és
6 arányban
Elővételi jog
banknál vagy
vi osztalékot

utak részvé-
sztrák-magyar
ainak részvé-
letén vannak,
ellett volna a
bélyegezni. A
sztrium újabb
halasztották.

R
ség nem vállal

szeptember hó
akab urak kö-

Izor és Spiel-
Dezső ur, dr.
mint Farkas

ton urak, mint
antik, hogy fe-
ért sérelemért
ő urak által
ő körülmények
ez alkalommal
incidenst meg
sértéseket visz-
ását fejezi ki.
ai ezen nyilat-
veszik és meg-
részéről a lo-
ettnek nyilvá-

jámin Izor,
ann Jenő,
mbos Dezső ur
bizottai.

Dezső ur meg-
tember 12-én
et 1923 szept.
aláírásunkkal
ifikáló nyilat-

12-én.
Benjámín Izor

pari
eket

ktro-
gép-
iz- és
ket és
ting),
szaki
ket a
jobb

1544
R.-T.
es
telefon 3-36

b arcápoló.
t használja.

Longines
7 nagydíj — Közel 4 millió eladott óra

Fabre-Line
FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Közvetlen vonalak — átszállás nélkül —
Constanța-Newyork
között és tranzitó Kanada felé.

A „MADONNA” hajó indul október 8-án.

Külön hajójáratok
Constanța-Jaffa-Marseille
között.

A „BRAGA” gőzös indul október 6-án.

Információk és jegyek kaphatók:
Fabre Line Bukarest, Pasagiul Comoedia
Felvilágosítást nyújt még: Reclama Cluj, A. Iancu 3.

BÉLYEGGYÜJTŐK

ajánlások közlése vagy megfelelő biztosíték letétele ellenében a legkedvezőbb feltételekkel kaphatnak gyönyörű, kiválasztott bélyeggyűjtő könyveket. Állandó nagyobb vevők számára részlettízeses feltételek. Üzleti tulajdonosok három hónapi elszámolásra kiválasztott szériákat kaphatnak bizományba. Különböző gyűjtemények állandó vétele.

Wilhelm Hann von Hanneheim briefmarkenhandlung Hermannstadt-Sibiu, Reissenfelsgasse

Románia
legmodernebb
szőrmeáruháza
szeptember
havában
nyílik meg
Cluj,
Piața Unirei
12
alatt

Pályázati hirdetmény

A Simleul-Silvaniei orth. izr. népiskolánál egy okleveles, a román nyelvet alaposan tudó rendes tanítói állás sürgősen betöltendő. Fizetése az állami tanítókéval egyenlő lesz. Kellőleg felszerelt kérvények mielőbb alulírottához beküldendők. — Simleul-Silvaniei (Szilágysomlyó), 1923 szeptember 22.

Schwarz Mór jegyző, Weisz Áron hitk. elnök

Tankönyvjegyzék LEPAGENÁL Cluj-Kolozsvár

Borszivattyuk és sörpincészeti berendezések kaphatók

a Banca Industrială și Comercială-nál, Str. Reg. Maria 9 (volt Deák Ferenc-utca)

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalat és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bólyal-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekeréscselőműhely. Szakszerű javítások és áttekeréscselések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

A szülők figyelmébe ajánljuk a
Parisien-Aruháza

szeptember havi árjegyzékét:

I. Rövidáru osztály:

Gyermekharisnya	12.—
Gyermekkötény	62.—
Iskolakötény vállas és empir	95.—
Leánying	42.—
Fiúing	75.—
Női ing	97.—
Női alsósoknya	135.—
Női reformnadrág	75.—
Baba kelengyeing	38.—
Baba kelengyegarnitúra	58.—
Baba kocsitakaró, pólyapárna minden kivételben	
Tetra-kelengyékgyáriárban	
Fiú- és leánykaszvetter	135.—
Bakfiskabát, sál és sapka	615.—
Gyermek flanelruha	120.—
Asztal- és törülközőkendő, tányér és pohártörő gyári árban	
Horgolócérna	10.—
Kockásvászon piros és kék színben, kivarráshoz	65.—
Tálcakendő kereszt szem	19.—
D. M. C. fehér, matringja	5.—
Arany- és ezüst himzőfonal	14.—
1 orsó 400 yardos cérna	11.—
Tuszor-keime mindenszélességben	
Zsebkendő	9.—

Szőrmebundák és boa igen nagy választékban legju- tányosabb árban!

II. Férfidivat osztály:

Férfi zefíring dupla elővel, 2 gallérral	210.—
Lodenkalap	204.—
Pichler-kalap	259.—
Olasz nyulszőrkalap	466.—
Nyakkendő	12.—
Zokni	17.50
Lágy rípsgallér	16.—
Sétabot	24.—
Esernyő	250.—
Flor-ing	82.—
Flor-nadrág	82.—
Keztyű	48.—
Harisnya	125.—

Férfiszövet osztályunkat megnyitottuk, óriási választékban kapható: férfiszövet, raglán kelme, double szövet és hozzávaló kellékek, bélésárúk és gombok stb.

III. Gyermekek, bőraru, bőrönd és gyermekkosci osztály:

Iskolatáska	33.—
Palatábla és tolltartó a legolcsóbb árban	
Aktatáska	150.—
Hegedűhurok, minden kivételű	
Kottatartó és hegedűtok	
Gyermekkosci	450.—
Manikűr és varrókazetták olcsó árban	

IV. Üveg és porcellán, diszmi és kékedény osztály:

Vízes pohár	3-50
Dux patent befőttesüvegek teljesen felszerelve	20.—
Ugorkásüveg literenként	3.—
Befőttesüveg literenként	2.—
Csészék aljjal, jómínőségű	25.—
Duplaerős tányér	20.—
Duplaerős dessert	15.—
6 személyes ebédlőkészlet	1357.—
6 személyes kávékészlet	480.—
6 személyes feketekávékészlet	168.—

Mosdókészletek, gyorsfőzők, vasalók stb. — egolcsóbb árban kaphatók.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

APROHIRETÉSEK

Aprohírdetéssel egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb aprohírdetés díja — 10 szóp — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetésdíj kivül 1 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Tizenhatéves, erőteljes árva zsidó ifjú, ki az elmúlt tanévben a deji alami liceum hatodik osztályát kitüntetéssel végezte, román és magyar nyelven perfekt, németet és franciát meglehetősen bírja, electro-mechanikai, műfaipar vagy ékszerész és órásszakmában tanoncnak menne. Teljes ellátásra és szerény ruházatra igényt tart. Bővebb referenciákat nyújt: Dr. Harsányi Jenő ügyvéd Dej 6287

Jó házból zsidó fiu tanulónak felvétetik. Mormorstein József vegyeskereskedő, Soborsin. 6284

Több évi gyakorlattal rendelkező mérlegképes könyvelő délutáni órákra megfelelő alkalmazást keres. Esetleg egész napra is elmenne. Szíves megkereséseket kérem a kiadóhivatalba „Perfekt” jellegére. 6281

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Szakképzett ügyes borkereskedősegedet keres Bergner Mór borkereskedő, Cluj 6282

Üzle ben jártas nőt azonnal felvesz „Mode” Malom-utca 10. 6280

Név-jegyeket,

születési, eljegyzési, esküvői kártyákat és mindenféle muaisági meghívókat legszebb kivitelben készít a Kadima-nyomda Cluj

Telefon 2-14

Telefon 3-84

VADÁSZ & COMP.

vizvezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str. Universitatii (volt Egyetem-u.) 2 Műhely: Str. Baba Novae (volt Bethlen - utca) 11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, csillárok, Tungsram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

Mégis csak legjobb a késnélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya

„RASOL IDEAL”

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban. 5 kg. vétel franco-franco lei 130—, kisebb mennyiségben lei 30— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal” felirású valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

„Barzel” Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Figyelem a nagy vashid sarokra! A címre figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Telefon 81. **Ládagyár** Főközlet: Egeres

Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb nappi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernantii (volt Kajántói-ut) 1 szám

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám Telefon interurban 2-13 Sürgönyc.: Juvaere. Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és forrasztó * Arany, ezüst és platinabováltás

Kienzle és Schwarzwaldi órák képvisellete, gyári lerakata Csak viszontelárusítóknak!

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Endetail

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ, Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954.

Carol MIHÁLY Károly

gabona, termény és magkereskedő

Târgu-Mureș — Marosvásárhely

Sürgönycim: Mihály Károly

Telefonszám 85

1522

NAGY VASUTI KEDVEZMÉNYEK!

50% — 75%

aki a lași mezőgazdasági és háziipari kiállítás látogatására utazik, e nagyarányú kedvezményben részesül. Parasztok és tanulók, ha legalább 30-as csoportban utaznak, a III. osztályban 75 százalékos vasuti kedvezményt kapnak.

Megnyitás szeptember 27-én

A jegyek a kiállítási iroda bélyegzőjével ellátva visszafelé is érvényesek

Héber ABC kapható a „Kadima” kiadóvállalatnál, Cluj

IZRAEL & Co.

szőrmeáruházában

Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2

Bundák . . . 16000
Sportkabátok . 3000
Boák . . . 475
Gyermekekabátok 800
leitől feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeáruházban!

Grünwald üvegcsiszoló Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. Oradea-Mare és tükörgyár Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Strada Gerliczy 18. szám

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 13 szám.

ESZTERKESZTŐSEK... HIVATAL ÉS NY... Cluj, Kolozsvár, S... L. Pop (Brassay-ut...
Telefon: Szerke... és kiadóhivatal... Zs. N. Sz. —
A kéziratok kizár... szerkesztőségnek... zendők. Kéziratok... adunk vissz...

Cluj-Kolozsvár

A német ellenállást. Az utja, ha szand ródó német bi tencia az előző lete volt a fra veletekben Né az erőszakkal Németország háborújába te kintélyes része német szorgalm keit is. Cuno az ország vag Stresemann a az ország élér nemcsak gazd banó aknákat many. A vere veresség beism fegyvereivel

Stressen ellenállás Né Már ehhez az azonban meg következtetés rezisztencia latilag a pass jelenti, hogy üritik a Ruh nát sem von országnak er Mert hiszen huzamosan Németország het semmit.

Regény. Dán

Boldog hogy: „ez Tudjátok-e, játszótárs? emléketekbe pajkosságga ahol a szor hancuroztat nátok el u egy szó! Mé ahol csönd a nagyapa ahol csönd csak mind megfelede ról — és e az ajtóban „hagyjatok szundítani.

Es n tevésről, a rotokban gyümölcsa rakva állo egyszerre hogy beny gény assz kukoricáv rekára, h lami kaná kicsi lány akartatok tatok, ma Az